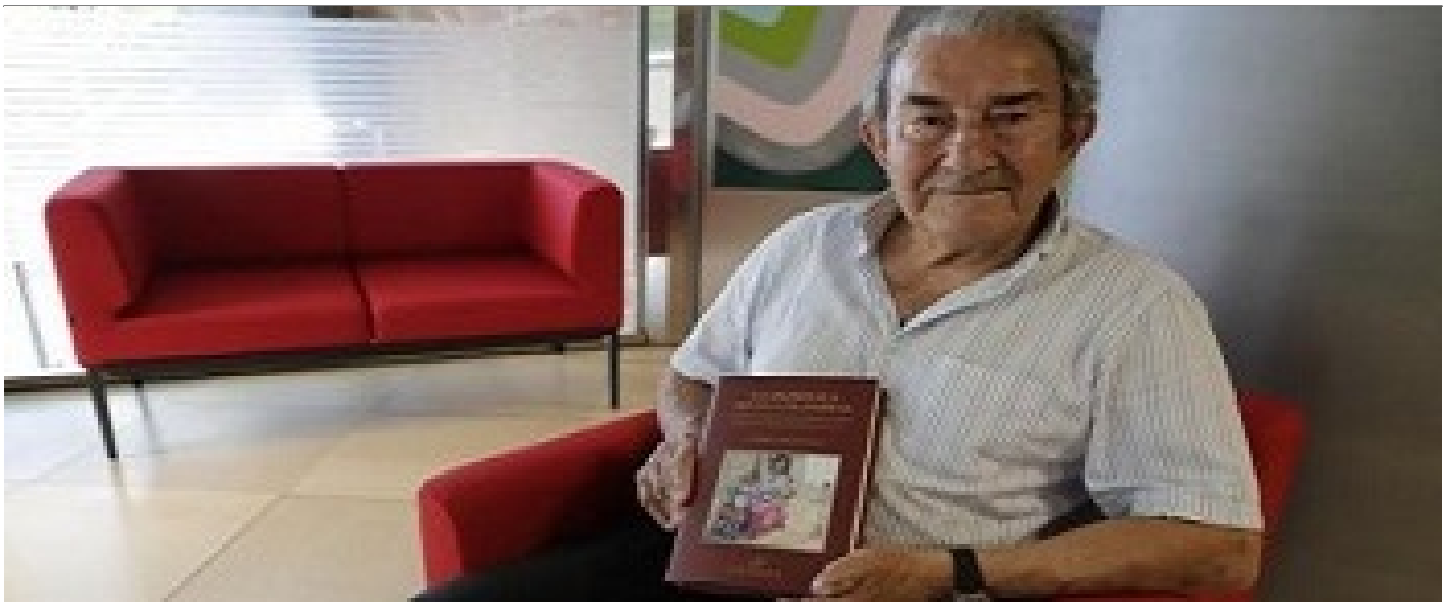

La Diabòlica secta colombina

Autor: A. Pol/Última hora
Data de publicació: 27-06-2020

Entrevista publicada a 'Ultima Hora' del 13 de juny d'enguany per A. Pol. L'historiador Guillem Morro explica la seva novel·la 'La diabòlica secta colombina'. Què varen portar els menestrals de Ciutat de Mallorca i de la Part Forana a aixecar-se durant tres anys contra l'emperador Carles I? La germania de Mallorca. Traducció d'En Joan Romeu.

Guillem Morro (Porreres, 1947) és llicenciat en Belles Arts i Filosofia i Lletres i doctor en Història. Acaba de publicar La Diabòlica secta colombina. Ës una història novel·lada d'En Joanot Colom (s. XV-1523, líder de la Germania Mallorquina (1521-1523).

L'emperador Carles I va ser un personatge nefast per a Mallorca

La diabòlica secta colombina. Per què aquest títol?
-Perquè aleshores, els capellans predicaven que la secta d'En Joanot Colom (la dels agermanats) era diabòlica. L'Església es va posar totalment en contra dels seus postulats, encara que hi va haver alguna excepció, com la d'en fra Barceló —que cavalcava amb una quadribarrada i un Crist a la senyera— a favor de la Germania.

Qui era En Joanot Colom?
-No ho sabem tot sobre ell, ni tan sols l'any de naixença. Sabem que era afillat (que no va ser educat pels seus pares) o que tenia dos germans més grans que ell: En Francesc, que sempre el va acompanyar, i En Toni, del qual tenim poca informació. En Joanot Colom va ser l' 'instador del bé comú', després d'En Joan Crespí. L''instador del bé comú' venia a ser el líder de l'aixecament. Quan va aconseguir el poder, En Colom es va rodejar de gent afí i de confiança i va encapçalar la revolució.

És una història novel·lada. Fins on arriba la ficció?

-Hi ha ficció. Per exemple, parlo d'un naixement d'En Joanot Colom que no està documentat històricament. No obstant això, vull deixar clar que els fets polítics s'inscriuen rigorosament dins les fonts documentals més solvents. Per descomptat que hi ha una part fictícia, però es refereix a fets de la vida privada i només busca fer la lectura més atractiva.

Portada del llibre, cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge.

Per què ha escrit aquest llibre? Amb quina intenció?
-La intenció era homenatjar la Germania, que ha estat explicada intencionadament de forma política per En Binimelis i En Dameto (dos historiadors renaixentistes sobre l'època medieval). La mentalitat classista de llavors feia que es considerés un malfactor qui es posava en contra del poder establert. En Josep Maria Quadrado també ho va tractar, però tothom sap que era molt catòlic, monàrquic i contrari a les subversions. I va prendre personalment partit contra els Agermanats. Però, també és cert que en la seva època, a l'entorn de l'any 1840, van sorgir els primers homenatges als aixecats.

Per què hauríem d'interessar-nos per la Germania?
-Per diverses raons. Per exemple, perquè el que va passar amb la Germania segueix passant arreu, és totalment vigent: unes classes privilegiades, un poder instituït i armat que no pot admetre un canvi de sistema.

En concret, per què van aixecar-se els agermanats?
-Hi ha altres revoltes anteriors, com la de l'any 1391 o l'Alçament Forà de 1450. Ambdós acabaren igual: amb el rei imposant multes brutals als revoltats. La solució sempre va ser el càstig, no la justícia. Com que no se solucionava res, al 1521 la Germania va esclatar. Llavors, la raó concreta va ser que més del 90% del que avui en diríem el pressupost del regne anava a pagar 'censals consignatius', que eren una espècie de títols de deute públic. Els creditors d'aquests diners rebien una pensió anual entorn del 8% dels diners prestats. Però era un peix que es menjava la cua, perquè el deute públic seguia creixent i per pagar les pensions s'havien d'augmentar els impostos o crear-ne de nous. Això mai no es va corregir perquè els reis, que eren els qui podien decidir de canviar aquestes coses, no podien consentir que el poble —els vassalls— s'aixequés contra ells.

Jo creia que els agermanats volien ser fidels al rei.
-Sí que ho volien. De fet, un dels quatre punts del seu jurament era salvar la fidelitat a l'emperador, que era Carles I, qui va ser nefast per a Mallorca. Això no s'ha dit ni escrit mai, possiblement per raons polítiques. Carles I va sancionar els agermanats des del primer moment, els va prometre un càstig etern i no va atendre cap de les seves raons.

Els agermanats volien eradicar el deute.
-Així és. Ells demanaven la 'santa quitació', redimir el deute. Un regne sanejat, que estigués en millors condicions per tal de fer un servei pecuniari a l'emperador. Però el Papa llavors instigava En Carles I a ser el salvador de la fe catòlica europea. I, per dir-ho en una sola paraula, això de Mallorca era un enfarfec per a ell i no els va concedir res. El mèrit dels agermanats va ser que varen seguir amb el seu programa i no varen desistir. El que en principi era una revolta va arribar a convertir-se en una revolució.

Entrevista en paper a En Guillem Morro. Cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge.

Última hora
Dissabte, 12 de juny del 2020
Palma
Traducció: Joan Romeu Sendrós
A. Pol
https://www.ultimahora.es/noticias/local/2020/06/12/1172803/guillem-morro-historiador-emperador-carlos-fue-personaje-nefasto-para-mallorca.html